

Klass: Bivalvia (musslor), **Ordning:** Veneroidea, **Familj:** Semelidae, **Släkte:** *Abra*, **Art:** *Abra prismatica* - långsprödmussla (Montagu, 1808) **Synonymer:** *Ligula prismatica* Montagu, 1808

Kännetecken

Längd upp till 26 mm. Vänster och höger skalhalvor lika, skal dubbelt så långt som högt, bucklan bakom mittlinjen. Skalhalvor med glipa i bakänden. Periostracum ljusbrunt, glänsande, skal vitt. Skalhalvorna är tunna och glänsande halvgenomskinligt vitaktiga med fina koncentriska skulpturlinjer, men saknar vanligen tydliga tillväxtlinjer. Framänden är avrundad medan bakänden kan vara aningen tillspetsad. Mantelbukten är förhållandevis djup. Det främre slutmuskelärret är ganska långsmalt medan det bakre är nästan lika brett som långt. Djurets mjukdelar är pärlvita.

Förväxlingsarter: Snarlik övriga svenska arter i släktet, men skiljer sig från dessa genom att skalhalvorna blir (drygt) dubbelt så långa som höga. Övriga arter är kortare än dubbla längden, fränsett *A. nitida* som också är ungefär dubbelt så lång som hög. Den senare lever dock i mycket mjukare sediment än *A. prismatica*. Dessutom är skalbucklan, umbo, placerad ungefär vid skalhalvornas mitt hos *A. nitida* medan den hos *A. prismatica* är förskjutet mot skalhalvornas bakre del. Hos den senare sluttar också skalhalvornas bakre ryggkant tydligt mera nedåt än den främre.

Utbredning och status

Arten är känd från västra Finnmark i norr och söderut utmed norska kusten till södra Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt ner till Hesselø, samt från södra och sydvästra Island och Färöarna söderut förbi Brittiska Öarna till Marockos Atlantkust och Medelhavet. Dess djuputbredning är från några meter nedom strandkanten till ca 400 meters djup. I svenska vatten tros arten dock leva huvudsakligen på 10-100 meters djup, och främst i de grundare delarna av detta intervall, där lämplig sandig botten kan förekomma. Kunskapen om artens utbredning och status i våra vatten är dessvärre mycket bristfällig; den var regelbundet återkommande i Jägerskiölds material från undersökningarna 1921-38, både i Bohuslän och på flera lokaler i Kattegatt, och fanns även rikligt representerad i material från inventeringen av utsjöbankarna Röde bank och Stora Middelgrund 2004. Uppe i Kosterområdet, där arten tidigare var fläckvis vanlig, tycks den dock ha minskat under senare år.

Ekologi

Nedgrävd i ren och strömopolad grov sand och skalgrus (djup i Sverige 10-100 m). Kan också förekomma i något finare sand. Musslan äts av t.ex. kolja och diverse plattfiskar. Arten har, oaktat att den är spridd ganska långt norrut, sina största populationer i de sydligare delarna av utbredningsområdet.

Hot

Artens miljö - i synnerhet den mer kustnära - är utsatt för omfattande sedimentation, vilket musslan genom sitt levnadssätt kan vara känslig för. Även sandsugningsaktivitet på bottenar bebodda av arten inverkar givetvis negativt, men sannolikt är eutrofieringen ett betydligt större hot.

Åtgärder

I dagsläget är varken artens status eller den eventuella hotsituationen klarlagd, vilket gör det svårt att ge förslag på relevanta åtgärder.

Övrigt

Etymologi: *Habros*, Gr., ”mjuk, spröd, utsökt”; *prisma*, genitiv *prismatos*, Gr., ”*prisma*”; *-icus*, Lat., ”-tillhörig”

Litteratur

- Dauvin, J-C. 1986. Dynamique de la population d'Abra *prismatica* (mollusque, bivalva) de la baie de Morlaix (Manche occidentale). *Annales de l'Institut Oceanographique* 62(1): 1–12. Dauvin, J-C. & Gentil, F. 1989. Long-term changes in populations of subtidal bivalves (*Abra alba* and *Abra prismatica*) from the Bay of Morlaix (Western English Channel) *Marine Biology* 103: 63–73.
- Jeffreys, J. G. 1863. *British Conchology or an account of the mollusca which now inhabit the British Isles and the surrounding seas*. Vol. III. Marine shells, comprising the remaining Conchifera, the Solenoconchia, and Gasteropoda as far as *Littorina*. Van Voorst, London.
- Møller Christensen, J., Larsen, S. & Olesen Nyström, B. 1979. *Musslor i havet*. Wahlström & Widstrand, Stockholm.
- Poppe, G. & Goto, Y. 1993. *European Seashells*. Vol. II. (Scaphopoda, Bivalvia, Cephalopoda). Verlag Christa Hemmen.
- Sars, G.O. 1878. *Bidrag til kundskaben om Norges arktiske fauna*. I. Mollusca regionis arcticae Norvegiae. *Oversigt over de i Norges arktiske region forekommande bløddyr*. Brøgger, Oslo.
- Tebble, N. 1966. *British bivalve seashells. A Handbook for Identification*. British Museum (Nat. Hist.)

Författare

Hans G. Hansson 2004. © ArtDatabanken, SLU 2005. Fredrik Pleijel och Malin Strand 2016.